
А.Д. Данілова

провідний інженер ВД "Академперіодика" НАН України,

Амбасадор *Crossref* в Україні,

E-mail: danilova.anne@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0002-1551-6742>

О.М. Жук

молодший науковий співробітник ВД "Академперіодика" НАН України,

E-mail: 0679240629a@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0001-9631-3906>

**ІНСТРУМЕНТ *PARTICIPATION REPORTS*:
МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

<https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.422.083>

Статтю присвячено оглядові нового інструменту, нещодавно запропонованому міжнародною базою даних *Crossref* з метою покращення накопичуваних у відкритому доступі метаданих наукових публікацій, а також для надання видавцям нових оперативних інструментів для підтримки організаційних рішень. Цей новий сервіс *Participation reports* стане у пригоді передовсім тим організаціям, що є посередниками між видавцями та базою даних *Crossref*, тобто організаціям, які, не завантажуючи власного вмісту, надають видавцям відповідні послуги. За допомогою сервісу *Participation reports* цей спектр послуг може бути суттєво розширеним за рахунок, насамперед, відомостей про коректність уведених метаданих, а також про кількість посилань на завантажений матеріал та можливості перехресних посилань. Застосування сервісу проілюстровано на прикладі загальноакадемічних журналів НАН України.

Ключові слова: науковий журнал, відкритий доступ, *Crossref*, *Participation reports*.

На сьогоднішній день у світовому інформаційному просторі є надзвичайно велика кількість різноманітної наукової інформації. Тому природньо постають питання про її систематизацію, узагальнення, опрацювання за допомогою доступних, ефективних, дружніх до користувача інструментів. Таке опрацювання потрібно для того, щоб видавець міг бачити позитивні і негативні риси представленого ним у мережі для відкритого доступу контенту, працювати над підвищенням доступності та впізнаваності цих матеріалів. Тому, прагнучи вирізнитися серед інших, видавець має приділяти неабияку увагу якості своїх матеріалів (книг, журналів, статей, інших матеріалів), а також повноті відображення відомостей про них у базах даних.

Раніше інформацію з цих питань і відповідну статистику у міжнародній базі даних *Crossref* можна було отримати лише через

Рис. 1. Використання метаданих, що зберігаються у базі Crossref

запит у *REST API*, але цей спосіб був досить складним і невідомим пересічним користувачам.

Тому спеціалісти *Crossref* розробили актуальний, безкоштовний і доступний кожному користувачеві інструмент, який дає змогу усім, у тому числі організаціям-видавцям, швидко і легко відстежити типи, актуальність, повноту завантажених метаданих, побачити власні статистичні характеристики (метрики), порівняти їх із характеристиками інших членів *Crossref*. Крім того, за допомогою цього сервісу можна виявити шляхи покращення названих показників і побачити позитивні наслідки роботи у цьому напрямі за певний період часу, відслідкувати прогрес у зростанні деяких показників та підвищення якості, насамперед коректності, метаданих. Адже відомо, що значна кількість цитувань наукових матеріалів залишається непомітною саме через похибки у поданні метаданих публікацій (імен та афіліацій авторів, назв установ та видань, посилань на сторінки в електронному просторі).

Сервіс *Participation reports* буде корисним передусім для тих організацій, які є посередниками і надають установам-видавцям послуги з депонування (тобто тим організаціям, які не реєструють власний контент, але відповідають за якість наданих послуг), оскільки вони не завжди володіють детальною інформацією щодо завантажених метаданих. Тому нещодавно ПА "Укрінформнаука" спільно з базою даних *Crossref* організувала вебінар, присвячений можливостям нового сервісу для покращання роботи наукових

періодичних видань¹. Першочергове значення має те, що вся інформація в базі даних *Crossref* стандартизована й адаптована до зчитування машинним методом, а використовують її у своїй роботі багато організацій (рис. 1). Завдяки цьому завантажений контент стає більш видимим у світовому інформаційному просторі. Водночас усе більшого значення набувають його коректність, якість та оперативність надання.

Тому у процесі реєстрації метаданих до наукових публікацій украй важливо пересвідчитися, що дані є:

- коректними — без орфографічних та інформаційних помилок;
- повними (спеціалісти *Crossref* рекомендують заповнювати у реєстраційних формах всі можливі поля, тобто зазначати не тільки першого автора статті, а й усіх інших також; ідентифікатори *ORCID* чи інші наявні профілі для всіх авторів; вказувати дату публікації; надавати відомості про фінансування тощо);
- актуальними — необхідно завантажувати лише актуальну на день завантаження інформацію, не подавати її заздалегідь, коли, наприклад, ще триває робота над черговим випуском журналу і у метаданих можливі зміни.

Після завантаження метаданих статистичні показники в сервісі *Participation Report* будуть оновлені протягом 24 годин. Тобто вже за добу можна буде перевірити статистичні показники організації-видавця та видання з оновленими даними.

Для того, щоб отримати інформацію стосовно статистики і якості наданих метаданих, необхідно виконати такі кроки:

- 1) зайти на головну сторінку інструменту www.crossref.org/members/prepare;
- 2) увести у пошукове поле назву організації (наприклад *National Academy of Sciences of Ukraine*), на початку введення назви система пропонує перелік установ, з якого можна обрати потрібну.

Після цього на моніторі з'явиться сторінка з десятьма основними, на думку спеціалістів *Crossref*, показниками, що характеризують видимість і корисність контенту обраної установи (рис. 2).

Ці десять відсоткових показників для установи-видавця або конкретного видання є такими:

- списки літератури (*References*) — відсоток контенту, що має списки літератури у складі власних метаданих;
- відкриті списки літератури (*Open References*) — відсоток списків літератури, наявних у відкритому доступі і доступних для всіх систем і користувачів *Crossref*;
- ідентифікатори *ORCID* (*ORCID IDs*) — відсоток контенту, у якого серед метаданих є відомості про унікальні ідентифікатори науковців *ORCID*, фактично, це інформація про те, який відсоток авторів видання може бути надійно ідентифікованим сторонніми користувачами;

¹ Запис вебінару можна подивитись тут: <https://www.youtube.com/watch?v=Zu0eT8wQE7w&feature=youtu.be>; переглянути презентацію за адресою: <https://www.slideshare.net/CrossRef/participation-reports>.

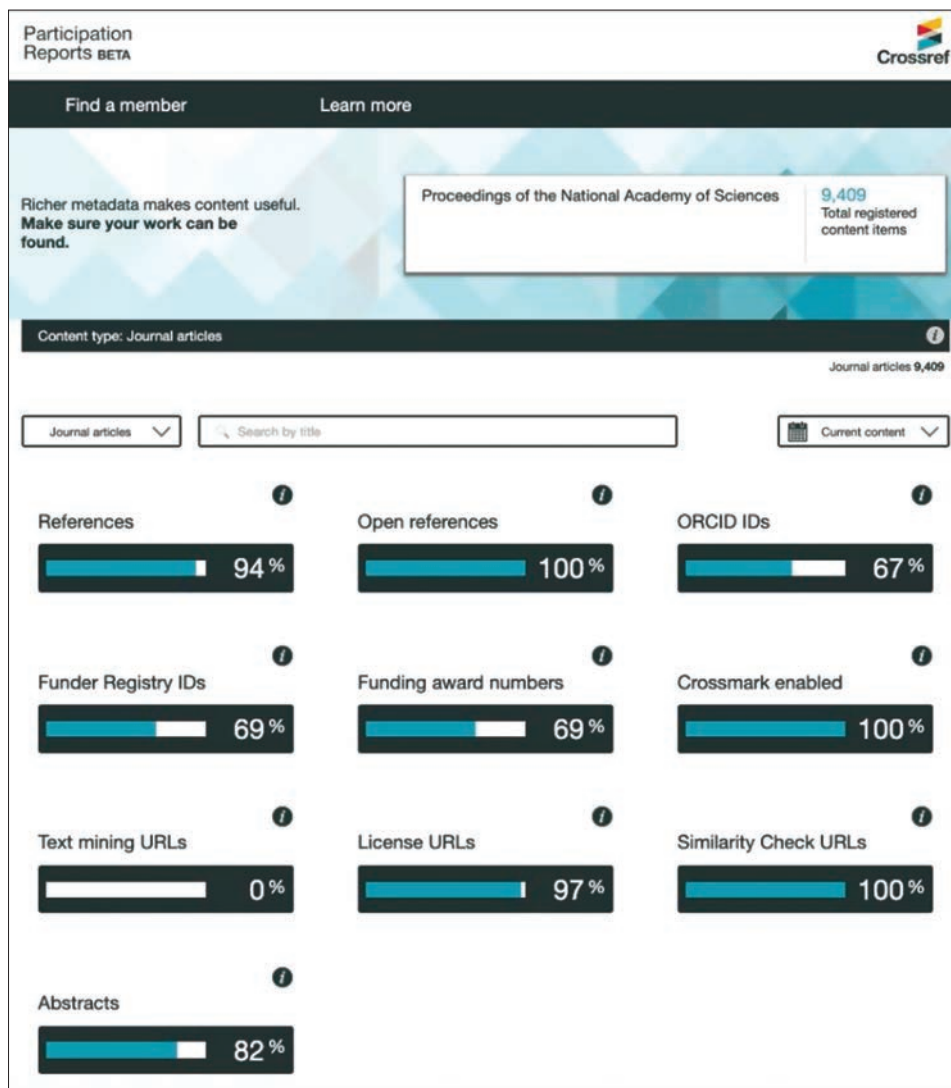
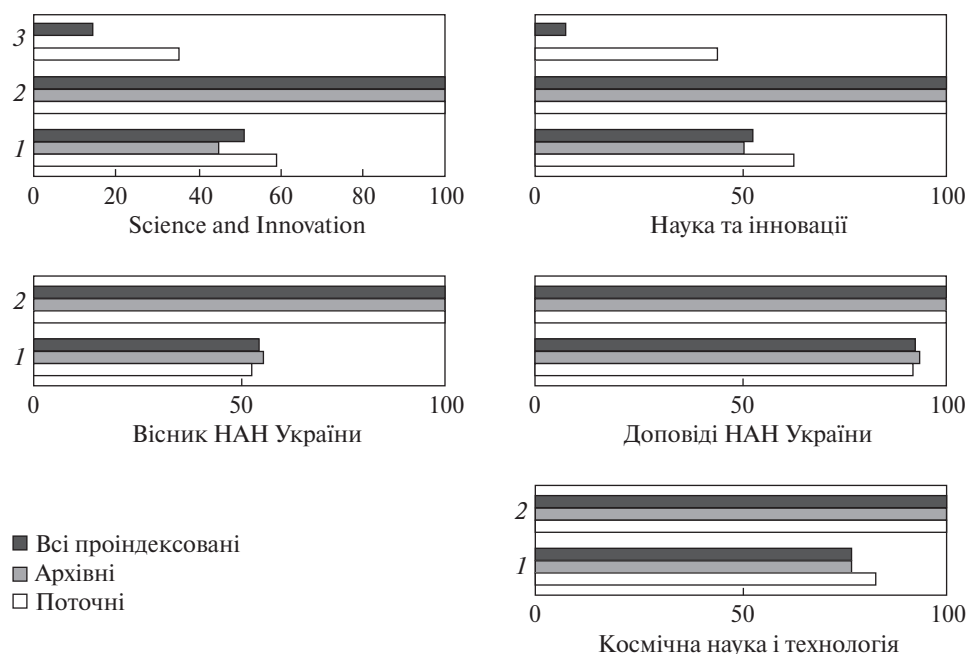

Рис. 2. Статистичні показники корисності контенту обраної установи

- ідентифікатори організацій-спонсорів (*Funder Registry IDs*) — відсоток контенту, що у метаданих містить назву та ідентифікатор хоча б однієї організації, що була спонсором дослідження;
- ідентифікатори грантів (*Funding award numbers*) — відомості про номери, надані організаціями-спонсорами відповідним нагородам чи грантам;
- вміст, підключений до сервісу *Crossmark* (*Crossmark enabled*) — його відсоток у загальному масиві даних, який дає користувачеві змогу отримувати актуальну інформацію про так звані контент-апдейти, тобто виправлення чи видалення, здійснені у раніше опублікованих та занесених до системи *Crossref* матеріалів;

Рис. 3. Деякі статистичні показники загальноакадемічних журналів НАН України: 1 — наявність пристатейних переліків посилань (списків літератури); 2 — частка відкритих пристатейних переліків посилань; 3 — наявність авторських ідентифікаторів *ORCID*

- посилання на повнотекстову версію (*Text mining URLs*) — відсоток контенту, що має серед метаданих *URL*-посилання на повний текст статті, книги тощо;
- посилання на ліцензію (*License URLs*) — відсоток контенту, для якого серед метаданих є *URL*-посилання на ліцензійні угоди та умови, відповідно до яких користувач може отримати доступ до потрібних матеріалів;
- *URL*-посилання *Similarity Check* (*Similarity Check URLs*) — відсоток контенту, для якого серед метаданих наявне *URL*-посилання *Similarity Check* — сервіс від *iThenticate*, за допомогою якого можна здійснити перевірку на плагіат²;
- анотації (*Abstracts*) — відсоток контенту, для якого серед метаданих є тексти анотацій, що надають користувачеві стислу інформацію стосовно теми, мети, методології статті, книги тощо.

² *Similarity Check* — це платний сервіс від *Crossref* співпраці з *iThenticate*, оплата складається з двох частин: щорічний внесок та оплата за кожний перевірений документ. Сервіс дає редакторам змогу завантажити повну версію статті та перевірити її на збіги з документами, що вже містяться в базі *iThenticate*. Якщо видавець хоче брати участь у роботі сервісу, він має дати дозвіл сервісу на завантаження архіву. Порівняння сервіс виконує за повними текстами. Детальніше про сервіс див.: Данілова А.Д. Користування додатковими сервісами бази даних *Crossref*. *Наука України у світовому інформаційному просторі*. Вип. 14. Київ: Академперіодика, 2017. С. 114—120. <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.337.114>

Також інструмент *Participation Report* дає змогу отримати детальнішу інформацію, дізнатись про шляхи покращення і важливість кожного з названих показників. З цією інформацією можна ознайомитись, натиснувши відповідну піктограму "i" поруч із ним.

До того ж за допомогою системи *Participation Report* можна отримати дані не тільки щодо усього інформаційного масиву установи чи видання, а й виокремити з нього детальніші відомості, наприклад:

- характеристики кожного зареєстрованого типу контенту: книги, розділи монографій, матеріали конференцій, статті тощо;
- характеристики поточних років (поточний рік і два попередні включно) чи характеристики архівних матеріалів (тобто старших за три роки);
- характеристики кожного журналу, який установа видає або вносить до системи *Crossref*.

Цей інструмент може допомогти отримати надзвичайно цікаву та корисну інформацію стосовно наукових періодичних видань Національної академії наук України по виданнях та установах, зокрема тих, які отримують цифрові ідентифікатори *doi* (тобто входять до міжнародної бази даних *Crossref*) за підтримки ПА "Укрінформнаука". Наприклад, оцінити якість метаданих усіх представлених нині у базі *Crossref* академічних журналів. Ми проаналізували відомості стосовно загальноакадемічних журналів: "Вісник НАН України", "Доповіді НАН України", "Космічна наука і технологія", "Наука та інновації" (окремо розглянута його англійська версія *Sciences and Innovation*). Варто особливої уваги те, що сервіс фіксує значення лише трьох показників: наявність переліків посилань (пристатейних списків літератури), частку серед них відкритих переліків посилань, наявність цифрових ідентифікаторів авторів *ORCID*. Отримані результати представлено на рис. 3.

Тобто у жодному з цих видань автори не подають інформації про ідентифікатори організацій-спонсорів чи ідентифікатори грантів; журнали не мають вмісту, підключеного до сервісу *Crossmark*; вони не містять у метаданих посилання на повнотекстову версію статей чи посилання на користувацьку ліцензію; звісно, не мають посилань на застосування платного сервісу *Similarity Check*.

Варто зазначити, що повнотекстові версії статей усіх цих загальноакадемічних журналів з'являються по мірі виходу у відкритому доступі. Але на сторінках статей у метаданих наявне не посилання (перехід) на повну версію, а власне файл з оригінал-макетом статті у форматі *pdf*, доступний для скачування.

Відсутність показника, який характеризує наявність анотацій, пов'язана з технічними розбіжностями: до останнього часу анотації як частину метаданих *Crossref* фіксував лише у випадку їх завантаження з платформи *OJS*, на якій для передання даних до *Crossref* існує спеціальний модуль. Анотації з вебресурсів інших систем реєструвати як частину метаданих і, відповідно, враховувати у цьому показнику *Crossref* почав лише у жовтні 2020 року.

Отже, перший для загальноакадемічних журналів показник — наявність пристатейних переліків посилань. Другий засвідчує, що всі представлені на сторінках статей переліки посилань є відкритими і активними. Третій по-

казник вказує на катастрофічно низький рівень подання авторами у мета-даних статей відомостей про їхні наукові профілі. Зрозуміло, що їх немає в архівних випусках журналів, однак у поточному періоді (цей рік та два попередні) наявність авторських ідентифікаторів *ORCID* мала би бути значно вищою. Цей недолік усунути досить легко, адже протягом саме останніх двох-трьох років більшість авторів уже переконалась у необхідності існування профілю науковця у відкритій мережі.

Отримана інформація може стати підставою для покращання рівня формування і подання метаданих до статей у загальноакадемічних журналах.

Подальшим кроком нашого дослідження буде розширення кола журналів, проаналізованих за допомогою системи *Participation Report*. Насамперед, вивчення показників журналів, що входять до Програми підтримки журналів НАН України та отримують цифрові ідентифікатори *doi* через ВД "Академперіодика" НАН України. Результати цього аналізування стануть предметом наступної публікації та будуть представлені під час чергової науково-практичної конференції "Наукова періодика: традиції та інновації".

Роботу виконано у рамках завдань за темою НДР "Розробка стратегії виходження видавничої продукції НАН України у глобальні системи наукової комунікації" (реєстраційний номер: 0118U003276).

A.D. Danilova

Leading Engineer of PH "Akademperiodyka" of the NAS of Ukraine,
Ambassador of *Crossref* in Ukraine
E-mail: danilova.anne@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-1551-6742>

O.M. Zhuk

Junior Researcher of PH "Akademperiodyka" of the NAS of Ukraine
E-mail: 0679240629a@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-9631-3906>

PARTICIPATION REPORTS TOOL: OPPORTUNITIES AND PROSPECTS

This article examines a new tool recently proposed by the international Crossref database. Participation Reports aims to improve publicly available metadata of scientific publications as well as provide publishers with new operational tools to support organizational decisions.

This new service will be useful primarily to organizations, which provide depositing services to publishers and are intermediaries between them and Crossref database. With the help of the Participation Reports service, this range of services can be significantly expanded because of availability of the information about correctness of the entered metadata as well as the number of links to downloaded material and the possibility of cross-references. The use of the service is illustrated by the example of general academic journals of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Keywords: scientific journal, open access, Crossref, Participation Reports.